

Sobre l'exigència de coneixements de català a la Funció Pública (I)

Aquests dies, des de la Conselleria de Funció Pública del Govern de les Illes Balears s'ha manifestat la voluntat d'introduir una sèrie de canvis en la normativa que regula l'exigència de coneixements de català per fer feina a l'Administració autonòmica. Els membres d'Àgora XXI consideram inacceptable la proposta del Govern de reduir el nivell de català que es demana als funcionaris. I també consideram inacceptable l'argumentació emprada per justificar aquest retrocés en les posicions guanyades per a la nostra llengua en els darrers anys. I deim que és una argumentació inacceptable perquè és tècnicament i jurídicament insostenible, i perquè, a més, és moralment tendenciosa.

Vegem, en primer lloc, per què és tècnicament insostenible. La declaració del català com a llengua oficial pròpia de les Illes Balears (article 3 de l'Estatut) té conseqüències legals importants. Entre aquestes, que el català sigui la llengua pròpia del Govern autònom, del Parlament i dels consells insulars, i, en general, de l'Administració pública, de l'Administració local i de les corporacions i institucions públiques dependents de la Comunitat Autònoma (art. 6 de la Llei de Normalització Lingüística). Això determina, per exemple, que els ciutadans tinguin el dret d'usar la llengua catalana, oralment i per escrit, en les seves relacions amb l'Administració pública a l'àmbit territorial de la Comunitat Autònoma (art. 8 LNL). A més, el Govern de la Comunitat rep el mandat legal d'assegurar l'ús de la llengua catalana en totes les funcions i activitats de caire administratiu que realitzin les institucions i els organismes que en depenen (art. 34 LNL).

D'acord amb la Llei 3/2003, de règim jurídic de l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears, «l'Administració de la Comunitat Autònoma i les entitats que integren l'administració

instrumental han d'emprar el català en les seves actuacions internes i en la relació entre elles. També l'han d'emprar normalment en les comunicacions i les notificacions adreçades a persones físiques o jurídiques residents en l'àmbit lingüístic català, sense perjudici del dret de les persones interessades a rebre-les en castellà, si ho demanen» (art. 43). Aquesta mateixa Llei determina que «en els procediments administratius tramitats per l'Administració de la Comunitat Autònoma i les entitats que integren l'administració instrumental s'ha d'emprar el català, sense perjudici del dret de les persones interessades a presentar escrits i documents, a fer manifestacions i, si ho sol·liciten, a rebre notificacions en castellà» (art. 44).

El Decret 100/1990, que regula l'ús de les llengües oficials de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, també determina que l'Administració de la CAIB ha d'emprar el català per a les seves relacions (art. 2). En aquest Decret s'explica per menut quan cal emprar el català: en les comunicacions orals adreçades als ciutadans (art. 3); en les comunicacions internes de caràcter administratiu (art. 5); en les comunicacions amb altres administracions públiques de les Illes Balears (art. 9); en les comunicacions i notificacions adreçades a persones físiques o jurídiques residents en l'àmbit lingüístic català (art. 13); en tots els documents contractuals subscrits per l'Administració de la CAIB (art. 18); etc.

Si l'Administració autonòmica ha de complir els preceptes legals que l'obliguen a emprar la llengua catalana i a satisfer els drets lingüístics dels ciutadans en els termes suara exposats, és evident que ha de dotar-se de personal amb un domini de la llengua catalana adequat a les funcions que ha de realitzar. Altrament, amb un personal que no domini una de les dues llengües oficials,

l'Administració es veuria abocada a incomplir la legislació en matèria lingüística, incompliment que, entre altres conseqüències, suposaria la vulneració dels drets lingüístics dels ciutadans. En aquest sentit, des del PP s'ha argumentat que és l'Administració la que ha d'oferir el servei en les dues llengües oficials, però que no importa que cadascuna de les persones que hi fan feina les domini totes dues. Aquest és un argument molt feble, ja que té múltiples inconvenients: obliga a habilitar serveis de traducció (amb el risc que es creïn dues administracions paral·leles), implica l'alentiment dels tràmits administratius (amb la consegüent pèrdua d'eficàcia) i suposa un augment considerable de la despesa pública.

La qüestió és aquesta: amb els canvis que es pretén introduir en la normativa, el personal de l'Administració estarà prou capacitat per realitzar la seva feina en llengua catalana? El principal canvi afecta sobretot els titulats superiors i mitjans i els administratius dels cossos i escales de l'Administració general, a més de determinats nivells del personal laboral. Aquestes persones, que ara han de tenir el certificat C (mitjà) de coneixements de català, amb la modificació de la normativa només haurien de tenir el certificat B (elemental), el qual acredita un domini del català per comunicar-se oralment en situacions quotidianes i per redactar texts breus i no gaire complicats. Ara bé, d'acord amb les tasques assignades a aquest personal per la Llei 2/1989, de la funció pública, podem deduir que es tracta de treballadors que han de fer feina amb texts d'una extensió, complexitat i grau de formalitat elevats, de manera que els coneixements lingüístics que s'acrediten amb el certificat B resulten del tot insuficients perquè aquestes persones puguin fer la seva feina amb eficàcia.